מהדורה למורה – סרטון: זיכרון החורבן – מה זכרנו ומה שכחנו

- מטרה: צפייה פעילה בסרטון על "זיכרון החורבן – מה זכרנו ומה שכחנו": שאלות לפני, במהלך ואחרי הצפייה.
- זמן מומלץ: 30 דקות
- מסלול: עולים · חט"ב · תיכון
- הפעילות באתר: https://historia-et-hachadasha.sites.tab.bot/video-zikaron-churban.html

הנחיות להפעלה

- הקרינו את הסרטון/ים מעמוד הסרטון באתר. עצרו אחרי כל קטע לשאלות "במהלך הצפייה".
- לוודא: שנת נפילת מצדה – 73 או 74 לספירה (מחלוקת מחקרית)
- לוודא: הקמת קשת טיטוס – בסמוך ל-81 לספירה, בימי הקיסר דומיטיאנוס
- לוודא: זמן פעילותו של אלעזר הקליר – משוער (המאות ה-6–7)
- לוודא: 'יוסיפון' – המאה ה-10, דרום איטליה
- לוודא: המנהג של יהודי רומא לא לעבור תחת קשת טיטוס – מסורת עממית
- לוודא: הפרשנות שחז"ל 'דחקו' את זיכרון המרד ואת יוסף בן מתתיהו – פרשנות מחקרית ולא עובדה מוסכמת; להציג כשאלה לדיון
- לוודא: זיהוי מצדה במאה ה-19 (1838–1842) והחפירות בשנות ה-60 של המאה ה-20
- לוודא: אגדת 'תן לי יבנה וחכמיה' – תלמוד בבלי, גיטין נו ע"ב; 'שנאת חינם' – יומא ט ע"ב
- לוודא: המשנה במסכת תענית ד, ו – חמישה דברים אירעו בתשעה באב
- בגרסה זו: שפה פשוטה ומשפטים קצרים, ומילון קטן בתחילת הדף. מומלץ לעבור על המילון יחד לפני התרגול.

מפתח תשובות

לפני הצפייה

#	תשובה
1	תשובה אישית.
2	א – האופן שבו קבוצה או עם בוחרים לזכור את עברם ולהנחיל אותו.
3	ב – שריפת בית המקדש בירושלים בידי הרומאים בשנת 70 לספירה.

במהלך הצפייה

#	תשובה
1	תשובות לפי הסרטון. אפשר להיעזר בעמוד היחידה – דמויות: רבן יוחנן בן זכאי, יוסף בן מתתיהו, טיטוס; מושגים: זיכרון קולקטיבי, חורבן הבית השני, יבנה.

נכון או לא נכון

#	תשובה
1	נכון
2	לא נכון – השנה הנכונה: 70
3	נכון
4	נכון

מי זה?

#	תשובה
1	ג – חכם; על פי המסורת ייסד את מרכז יבנה אחרי החורבן
2	ב – מפקד במרד שעבר לצד רומא; כתב את 'מלחמת היהודים'
3	א – מצביא רומי שכבש את ירושלים ב-70; לימים קיסר

אחרי הצפייה

#	תשובה
–	תשובה אישית: רעיון מרכזי ברור, נימוק/דוגמה, משפטים שלמים

שם: _____ כיתה: _____ תאריך: _____

🎬 סרטון: זיכרון החורבן – מה זכרנו ומה שכחנו – דף תרגול

צפו בסרטון בעמוד "זיכרון החורבן – מה זכרנו ומה שכחנו – סרטון ושאלות" באתר וענו על השאלות לפי הסדר.

📖 מילון קטן – מילים חשובות

מילה		הסבר פשוט
זיכרון קולקטיבי	🕯️	האופן שבו קבוצה או עם בוחרים לזכור את עברם ולהנחיל אותו.
חורבן הבית השני	🏚️	שריפת בית המקדש בירושלים בידי הרומאים בשנת 70 לספירה.
יבנה	💡	מרכז לימוד והנהגה שקם אחרי החורבן וסימל את המשכיות החיים היהודיים.
שנאת חינם	💡	שנאה בלי סיבה מוצדקת; לפי התלמוד – הסיבה לחורבן הבית השני.
תשעה באב	💡	יום צום ואבל לזכר חורבן שני בתי המקדש ואסונות נוספים.

חלק א' – לפני הצפייה

1. מה ההבדל בין 'היסטוריה' לבין 'זיכרון'? נסו לנסח במשפט אחד.

_____

_____

2. מה פירוש המושג "זיכרון קולקטיבי"?

א) האופן שבו קבוצה או עם בוחרים לזכור את עברם ולהנחיל אותו.

ב) מגילה מקראית של קינה על חורבן ירושלים, הנקראת בתשעה באב.

ג) ההבחנה בין מה שקרה בפועל לבין מה שנבחר לספר ולהנחיל.

3. מה פירוש המושג "חורבן הבית השני"?

א) שנאה בלי סיבה מוצדקת; לפי התלמוד – הסיבה לחורבן הבית השני.

ב) שריפת בית המקדש בירושלים בידי הרומאים בשנת 70 לספירה.

ג) יום צום ואבל לזכר חורבן שני בתי המקדש ואסונות נוספים.

חלק ב' – במהלך הצפייה

1. במהלך הצפייה (או ההאזנה): רשמו שתי דרכים שבהן זכרו היהודים את החורבן.

_____

_____

_____

חלק ג' – נכון או לא נכון

סמנו ✓.

#	משפט	נכון	לא נכון
1	בתשעה באב צמים וקוראים את מגילת איכה.	◯	◯
2	בשנת המאה ה-10: כיבוש ירושלים וחורבן בית המקדש השני; ראשית מרכז יבנה (על פי המסורת).	◯	◯
3	החכמים המשיכו ללמוד תורה ביבנה.	◯	◯
4	בשנת 70 הרומאים שרפו את בית המקדש.	◯	◯

חלק ד' – מי זה?

התאימו בין השם לתיאור.

#		אות	
1	רבן יוחנן בן זכאי	____	א. מצביא רומי שכבש את ירושלים ב-70; לימים קיסר
2	יוסף בן מתתיהו	____	ב. מפקד במרד שעבר לצד רומא; כתב את 'מלחמת היהודים'
3	טיטוס	____	ג. חכם; על פי המסורת ייסד את מרכז יבנה אחרי החורבן

חלק ה' – אחרי הצפייה

מה היה הדבר הכי מעניין בסרטון? כתבו 2–3 משפטים.

- "בסרטון ראיתי ש..."
- "זה מעניין כי..."

_____

כרטיס יציאה

דבר אחד חדש שלמדתי מהסרטון:

שאלה שהייתי רוצה לשאול:

דרגו את הסרטון: ☆ ☆ ☆ ☆ ☆